

A *Hecatera cappa* (Hübner, 1809) ismételt magyarországi előfordulása (Lepidoptera: Noctuidae)

BUSCHMANN FERENC

ABSTRACT: (The reappearance of the *Hecatera cappa* (Hübner, 1809) in Hungary (Lepidoptera: Noctuidae) – The publication relates the reappearing of the *Hecatera cappa* in Hungary.

A holomediterrán-kisázsiai faj 1947-ben jelent meg Magyarországon. Behatolását követően KOVÁCS (1953, 1956) a Budai-hegységből, Szentendréről, valamint a Garadna-völgyből (!) publikálta. JABLONKAY (1974) Leányfalun, Dunaújvárosban, a budai Pál-völgyben és a Széchenyi-hegyen gyűjtötte. SZEŐKE (1987) inotai előfordulását említi (leg. Nyírő M. 1963. VI. 15–18.). Egyéb konkrét adatát az irodalomban nem találni, de Kovács (1958) szerint a Duna–Tisza-közén többfelé is fogták („...az ország középső részén mindenütt előfordul.”). Ronkay készülő Noctuidae II. füzetében úgy számol be a *Hecatera cappa* HBN-ről, mint a száraz és meleg sziklagyepek, valamint bokorerdei tisztások egyes helyeinek egykor „gyakori” állatáról, amely a hatvanas évek végétől ismét teljesen eltűnt hazai faunaterületünkről.

1998. december 30-án gyűjteménylátogatáson voltam ifj. Kovács Kálmánnál Kisújszálláson. A kialakulóban lévő néhány száz példányos gyűjtemény *Noctuidae*-anyagában azonnal szemet szúrt a szóban forgó lepkefaj egy példánya. Fiatal kollégám kérdésemre elmondta, hogy e számára teljesen ismeretlen lepkét úgy emlékszik a város szélén, az ún. Kis-réten fogta – *nappal* (bizonyára a növényzetből zavarhatta fel)! Gyűjtési adata: Kisújszállás, 1996. VI. 24., leg. Kovács K. Miután tájékoztattam az állat „kilétéről” és faunisztikai jelentőségéről, elkértem, és a Jász Múzeum lepkegyűjteményében helyeztem el.

A példány gyűjtési adatából két esetre lehet következtetni:

1. A faj nem tűnt el teljesen Magyarországról, csupán közel három évtizedig a populációs példányszáma mindvégig az észlelési küszöb alatt maradt: ez azért valószínűtlen, mivel tápnövénye, a *Consolida regalis* országos gyakorisága időközben már többször is lehetővé tette volna gradációját úgy, hogy az intenzív gyűjtőmunkák révén, illetve az országos fénycsapdahálózat valamelyik állomásán bizonyára befogásra került volna!

2. A lepke ismételt megjelenésének bizonyítékával állunk szemben – hasonlóan pl. a *Pandoriana pandora* L. és más lepkefajokhoz, melyeknek areája az elmúlt évek szárazabb-melegebb időjárása következtében az előző évtizedekhez képest megint jóval északabbra tolódott.

Ez utóbbi eshetőségre kívánom a lepkészkollégák figyelmét ráirányítani: érdemes lesz nyomon követni, vajon újabb recens terjedésnek leszünk-e tanúi, vagy csak véletlenszerű, egyedi megjelenéssel állunk szemben?!

Irodalom

- JABLONKAY, J. (1974): Lepkegyűjtő tevékenységem tapasztalataiból (Lepidoptera). Fol. Hist.-nat. Mus. Matr. 2: 45–66.
- KOVÁCS, L. (1953): A magyarországi nagylepkek és elterjedésük. Folia Entomologica Hungarica 6: 77–184.
- KOVÁCS, L. (1956): A magyarországi nagylepkek és elterjedésük II. Folia Entomologica Hungarica 9: 89–140.
- KOVÁCS, L. (1958): Die Veranderungen is der Gross-Schmetterling-fauna von Ungarn seit dem Erscheinen der Fauna Hungariae bzw. des Schmetterlingsbuches von Abafi-Aigner. Fol. Ent. Hung. 11: 133–188.
- SZEŐKE, K. (1987): Lepkészetű kutatások a Keleti-Bakonyban. Folia Musei Hist.-nat. Bakonyiensis 6: 119–122.
- RONKAY, G. et RONKAY, L. (1997): Bagolylepkek II. – Noctuidae II. In: Magyarország Állatvilága, XVI. (megj. alatt).

BUSCHMANN Ferenc
Jász Múzeum
H-5001 JÁSZBERÉNY